

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczá-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 80 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

<i>A kiadóhivatalban átvéve:</i>	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . 3 > — >	<i>Vidékre postán szállítva:</i>
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . 5 > — >
<i>Helyben házhoz hordva:</i>	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . 4 > — >	<i>Egyes szám ára 4 kr</i>

A világ urai.

Nemrég zajlott le e város falai között a vidéki hírlapírók congressusa, megfelelő görög tűzzel és bankettel. Az öröm és a harmónia szent; keresztény szeretetével nem tudtam volna megegyeztetni, hogy az öröm és a harmónia ezen napjaiban, dissonans hangokat vegyítsek azok közzé a himnuszok közzé, a melyeket az újságírók egymásnak és önmaguknak zengtek. Azt nem akartam, hogy a jó publikum meghotránkozzék szavaim felett akkor, midőn az újságírók önmagukat dicsőítő himnusaiból neki is jutott egy-egy strófa.

De ma elsimult a keblekben a diadalittas öröm, eloszlott a füst, s a tömjén gőzétől megtisztult a levegő, s így alkalmas az idő arra, hogy kritikát mondjunk és kritikát hallgassunk.

Nem csoda, sőt az emberek gyöngeségéből egyenesen következik, hogy az újságírók ünnepén, az újságírók önérzete a legmagasabb fokra hágott, s megjelent előttük a sátán, megmutatta nekik a világot, s nekik ígérte annak uralmát; az újságírók megegyeztek a sátánnal, s azonnal el is foglalták, sőt proclamálták is uralmukat a világ felett.

A bankett egyik szellemes szónoka azonnal meg is mutatta azt a jogszabályt, a melyből az újságírók igénye a világ uralmára következik. Ő azt mondta, hogy az újságírás a világ agya és méltóságán alóli lenne, ha csak a világ szája lenne.

Hát ez szép dolog lenne az újságírókra nézve, de szégyen a társadalomra nézve; s akkor a társadalomnak le kellene mondania a természetes fejlődés lehetőségéről, s az újságírók járszalagává kötvé tánczolhatna úgy, a mint ezek muzsikálnak.

Szerencse, hogy ez a tétel nem igaz; és ha a jelenkor közállapota ezt a nagy önhittsége valló tételt megerősíteni látszanak, úgy ez arra mutat, hogy a hírlapíródalom szirén dalai a társadalmat let-

hargiába ringatták, a melyből azonban mielőbb fel fog ébredni.

Mire való az agy? eddig mindig azt hittük, hogy arra való, hogy gondolkozzék. A társadalom agya is arra való, hogy gondolkozzék. Ebből kifolyólag a társadalom azon elemei kell hogy teljesítsék az agy szerepét, a melyek a gondolkozásra a legalkalmasabbak és legképesebbek.

De mely elemek azok, a melyek a gondolkozásra a legalkalmasabbak? Bizonyára azok, a melyek a legalaposabb képzettséggel, a leghiggadtabb elmével, s legtisztább judiciummal bírnak.

Már most kérdés, hogy vajjon az újságírók-e azok, akik a társadalom legképzettebb, leghiggadtabb és legtisztább fejű elemeinek tekinthetők? Nem akarom az újságírók dicsőségét csökkenteni, mert kétségtelen, hogy a társadalom hasznos elemeinek évenként kiosztatni szokott dicsőszorúk közül az újságírókat is illeti egy kettő, de azt még nem vonhatta kétségbe senki, hogy az újságírók képzettsége egyéb művelt elemek képzettségét felül nem haladja. Azt hiszem, hogy az újságírók általános szellemi nivóját senki, s önhittség nélkül még ők maguk sem helyezhetik a többi művelt classisok szellemi nivója fölé. Sőt azt is merem állítani, hogy az ő képzettségükből éppen az hiányzik a mi nélkül semmiféle tárgy felett sem lehet rendszeresen gondolkozni; t. i. hiányzik az alaposág.

Az az általános műveltség, s az a rendszertelen tudás, mely az újságírókat jellemzi, teszi őket képessé arra, hogy hivatásukat teljesítsék, de épen ez teszi lehetetlenné azt is, hogy a társadalom helyett ők gondolkozzanak.

A másik kérdés az, hogy vajjon az újságírók dicsekedhetnek-e a leghiggadtabb elmével a társadalom összes elemei között? Erre azt hiszem, hogy minden magyarázat nélkül nemmel felelhetek, s a tapasztalat igazolja, hogy nem tévedek. Hiszen, ha az újságíróké volna a leghiggadtabb elme, úgy aligha szerepelhetné-

nek az eszmék harcosainak legelső sorában, s aligha teljesíthetnék agitatorius hivatásukat.

A judicium tisztaságának elengedhetlen feltétele a nyugodt elme és a kevésbé cholerikus vérmérséklet. Ám mondják meg maguk az újságírók, hogy meg van s meg lehet-e ez náluk? Az ő foglalkozásuk örökös zaklatottság, örökös izgalom, örökös harcz, s az érzelmek örökös hullámozása. Ilyen viszonyok között senki sem maradhat nyugodt elmével, s ezek hatása alatt a legflegmatikusabb vérmérséklet is cholerikussá válik.

A társadalom agya tehát, ha már metaforákban beszélünk, semmiesetre sem lehet a sajtó, ezt kizárja az újságírók foglalkozásának természete, de kizárja a sajtó célja is.

A sajtó célját ugyan ugyanez a szellemes szónok abban jelölte meg, hogy mindig előbb járjon egy pár évtizeddel, mint a társadalom, s ez által igyekezzék a társadalmat a haladás útján minél sebesebb tempóban vezetni, ha kell sarkalni és üzni.

Pedig hát a sajtó célja nem az, hogy elől fusson és vezessen, hanem, hogy olyan legyen, mint a társadalom, haladó és conserváló egyszerre, hogy hű tükre legyen a közvéleménynek. Ha egy nemzet sajtója csak egy érdeket, haladni kívánók érdekét szolgálja, ellenben azokét, a kik conserválni akarnak teljesen elhanyagolja, s ezek eszméit propagálni nem igyekszik, úgy a sajtó nem felel meg hivatásának, s egy iránynak, a mely a viszonyokhoz arányítva, esetleg helytelen is lehet, lesz szolgáljává, s ez által a társadalom gyilkosává.

A sajtó nem állhat külön a társadalomtól, s csak azzal szerves összefüggésben képzelhető, s csak így összefüggésben teljesítheti feladatát.

A sajtónak tehát nem lehet az a feladata, hogy a társadalom helyett gondolkozzék, hogy a társadalmat vezesse, még az sem, hogy a közvéleményt irányítsa,

hanem csupán az, hogy a társadalom eszmeharczának tere, közvetítője, s a közvélemény hű tükré legyen.

És ez jól van így. A társadalomnak magának kell gondolkoznia, magának kell eszméket produkálnia, s magának kell a haladás útját megválasztania; jaj volna annak a társadalomnak, a mely helyett a sajtó gondolkodik, s a melyet a sajtó vezet.

A történelem, a melyből az emberi társadalom fejlődésének törvényei, s e társadalom élettana megismerhető, bizonyítja, hogy a sajtó és annak munkásai soha sem produkáltak új eszméket, de annál több sikerrel, s annál több erővel és szerencsével juttatták diadalra azokat az eszméket, a melyeket a társadalom természetesen uton kiválasztott és üdvösekknek talált.

Azért, ha manapság a magyar újságírók azt hirdetik, hogy ők a társadalom agya, s ők a társadalom vezérei, akkor vagy tévednek, vagy Magyarország állapotai egészségtelenek.

De nem csak ez a tanulság meríthető a lefolyt ünnep eseményeiből. Van ennél még egy szomorúbb is és ez az, hogy a hírlapírók ezen az ünnepélyen nem juttatták kifejezésre azt, hogy ők elsősorban magyarok, és csak másodsorban hírlapírók. Magának a vezérnek, Rákosi Jenőnek, kitől ilyen nyilatkozatokat legkevésbé vártunk volna, oly beszéd röppent el ajkairól, a melyben több cosmopolitasság volt, mint a magyarság. A haladásnak, az emberi ideáloknak dicsőítő dalt zengett, ezeknek örök hűséget fogadott, míg a speciális magyar eszméknek, s magyar aspirációknak alig jutott egy-két szó.

És sajnos, a hírlapolvasó publikum tapasztalhatja, hogy a sajtó napról-napra jobban belesüllyed ezen tévedései mocsarába, s minél jobban bele süllyed, minél jobban eltávolodik a társadalomtól és közvéleménytől, annál jobban túl teng benne az önérzet, s annál jobban közeledik az önhittség felé.

A hatodik nagyhatalom metaforája rövid idő alatt annyira vitte a sajtót, hogy ma már a társadalom felett állónak, szentnek, sérthetetlennek képzele magát és ezt az ideát már annyira suggerálta magának, hogy kezdi a megaló mánia határait surolni.

Másképp alig lehet megmagyarázni pl. egyik helybeli, s a Rákosi és Dr. Váradi által felállított fogalomnak megfelelő lap november 7-iki számában közzétett következő kijelentést: »A hírlapíró megtámadhatja valakinek a becsületét, ha az közpályán működik és közérdekben ezt jónak látja. Ezért őt megbüntetni igaztalan volna. Ha aljas motivumok, személyes gyűlölség vagy önző célok vezetnek a hírlapírókat, úgy az esküdtek bizonyára nem ismernek vele szemben kieméletet.

Ha ez igaz volna, úgy mi, ki közpályán működünk, igazán védtelennek érezhetnénk magunkat, a hírlapírók szabadalmaival szemben, s ha ez igaz volna, úgy a jogok és kötelességek oly veszedelmes chaossa állana elő, mely a becsület és a tisztesség fogalmait tenné tönkre. Az ilyen eszméknek autosuggestiója, mi hamar erkölcsi tébolyra fog vezetni.

Minden magyar ember örülhet, hogy a magyar sajtó fellendült, s képviselői társadalmi positiót, tekintélyt vívtak ki

maguknak; de viszont abba senki nem egyezhetik bele, hogy a sajtó a mi urunk és vezérünk, s a mi ehhez közel áll, zsarnokunk legyen.

A sajtó feltétlen uralma, a mely felé pedig ijesztően gyors léptekben közeledünk, épen olyan veszélyes lenne, mint akármelyik más társadalmi rész uralma az egész felett.

A társadalom felett úr egyedül ő maga lehet, s a társadalom egészének minden része szolgálja, a mely egy funkciót van hivatva elvégezni, de ha urrá akar lenni, akkor vagy lázadóvá, vagy zsarnokká válik.

Dr. N. J.

Wlassics felköszöntője.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legutóbb Temesvárott politikai színezetű felköszöntőt mondott egy tiszteletére rendezett banketen. A miniszter hálásan megemlékezett Magyarország főpapjainak körleveléről, melynek, ugymond, minden sora, minden betűje telve van az egyház iránt tartozó kötelesség átérzésével, de viszont ott van az egyház és állam közt kívánatos béke szelleme. A miniszter csak azt sajnálja, hogy az alsó papságban vannak olyanok, a kik a körlevél után is csatkiáltásban törnek ki. A miniszter tiltakozott az ellen, hogy a mostani kormány ne lenne munkaprogramja. Kész, vagy munkában levő törvényjavaslatok egész sora az ellenkezőt bizonyítja. Ezek: a közigazgatási bíróságról, a kuriai bíraskodásról, a bűnvádi perrendtartásról szóló javaslatok, továbbá a közigazgatási reform s ennek első négy javaslata, melyet a belügyminiszter 1896. április hónapjában fog benyújtani: egyet a törvényhatóságokról, egyet a városokról, ide értve a rendezett tanácsú városokat, egyet a községekről s egyet a garancziális javaslatokról. A miniszter ezután ráfogásnak nyilvánította azt az állítást, hogy a kormány a papi javak szekularizációjára és az összes népoktatási intézetek államosítására gondolna.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Az orvvadász.

— A „Tiszántul“ eredeti tárczája. —

Radnó kis falu Sárosvármegyében; egy dombon fekszik a Kárpátok alján. Egyik oldalról a Kárpátok hegláncza veszi körül; más oldalról terjedelmes síkság terül el. A síkságról tekintve úgy néz ki szétszórt házaival, mintha egy kanyarodó hegyi vasút állomásai volnának. Pedig arra nem vezet vasút. A tél beköszöntével megszakad minden közlekedése a szomszéd falvakkal.

A falu népe alig 800 főre tehető, s földműveléssel foglalkozik. De bizony a föld soványan terem. Egyrészt a klíma ott hidegebb, másrészt a tavaszi záporosók lehordnak minden termő földet a szántóföldekről. A tél majdnem hét hónapig tart. A nyár ott olyan, mint nálunk a tavasz.

Pompás kristálytisza forrás hőmpölyög a magasról alá. A levegő tiszta, ózondus. Alig látni ott beteg embert, kivéve az öregeket. Élni ott kellemes, de megélni nehéz. Nem is élhetne meg ott a nép, ha csupán a föld jövedelméből kellene megélnie; vannak ugyan apróbb parcellák, melyek legelő és kaszáló gyanánt szolgálnak, amiért a lakosok marhatenyésztéssel is foglalkoznak. Még legelőnyösebb rájuk nézve a tél. Egész télen át foglalkozást nyernek a férfiak a nagy erdőségekből.

A nép szegény, de megelégedett. A kevés is elég neki. Mondhatni, hogy a faluban nincs

elégedetlen ember. Legszebb vonása e népnek a vallásosság. Odáig még nem jutott el a mai civilizáció romboló hatása, mely igényeket támaszt a koldusban is. Hanem, miként rendszerint minden erdőlakta helyen, úgy itt is akadnak dologkerülő emberek, kik a megélhetés könnyebb végét keresték. S ha kezdetben nem is haszonlesésből tették, mégis csak helytelen tett volt az, midőn orvvadászatra adták magukat.

Természetes dolog, hogy előbb csak szerény határok közt folyt a les; megelégedtek ők nagyrészt a véletlen zsákmánnyal; hanem mióta Ábrahám zsidó koreszmáros és orgazda oda telepedett, ki mindent, még a bűnt is hasznára fordított és a vadat tovább adta, nagyban üzték a tilos mesterséget.

Ilyen volt Hadka Jóska, az ő szomszédjával, Malaga Mihálylyal. Ők a falu végén laktak; amiért csinálhattak, amit akartak; senki sem törődött velök. Különben a tél idején alig volt férfi a faluban. Aki csak tehetett, mind az erdőbe vonult favágásra. Csak a nagy ünnepeken, kivált karácsonykor szálltak le a magas hegyről, hogy a karácsonyi ünnepeket családok körében töltsék és az éjféli, valamint ünnepnap mielőtt részt vegyenek. Már ezt a világegyet egy sem mulasztotta volna el.

Az orvvadászok is úgy tettek, mint a falu munkás népe: bevették magokat az erdő sűrűségébe, kunyhót rögönöztek maguknak és lesték a prédát. Ritkán került elébök csősz vagy erdész. Hiába, a nagy hóban annak a veszélynek volt kitéve az ember, hogy odavesszen. A vadászok az erdő rengetegében majdnem teljes

biztonságban érezték magokat; csak akkor fenyegette őket veszély, midőn a prédával megakadtan haza felé siettek.

Igy történt az egy alkalommal Hadka Jóskaival és társával Malaga Mihálylyal. Eppen amint a hegytetőről leereszkedtek, elébük került a főerdész segédjével. Hamar észrevették ők a bajt; de már nem volt elég idejük, hogy az erdő sűrűjében menedéket találjanak; mint a sas a nyulra, oly gyorsan rájuk vetették magukat az erdészek.

Magától érthető, hogy a vadászok mindjárt a végső eszközökhöz, a tüzeléshez folyamodtak. Csinos kis puskatűz keletkezett az erdő mélyében. Elkeseredett harc fejlődött ki a két veszedelmes ellenfél közt.

Folytatása e csinos kis csatának már a törvényszék csarnokában folyt le. Hadka Jóska emberölés miatt a vádlottak padjára került; mert amint a harc tüzeben észrevette, hogy Malaga Mihálylyal elesett, jól irányzott lövéssel leterítette a főerdészt, mialatt a segédje kerekelt oldott.

Hadka Jóska egy ideig még az erdőben bujdosott, de végre is megsokallotta az egyedüllétet és azon hiszzenben, hogy az egész dolog már feledékenységre ment, visszatért övéhez. Családja egy csinos piros-pozsgás menyecskeből és két kis gyermekből állott. De rosszul szamított; mert alig hogy megmelegedett, elfogták és Katlanvárába vitték.

Amint először rázárták a börtön vasajtáját, olyan valami történt vele, amit még soha sem tapasztalt. Minthacsak egy láthatatlan kéz a földre nyomta volna és ő térdre borult s úgy

A néppárt szervezkedése.

Pozsonymegyében, a nagyszombati választókerületben, a legutóbbi megyebizottsági tagok választása alkalmával, tudvalevőleg majd nem mindenütt a néppárthoz tartozókat választották. Hírlik, hogy legközelebb meg fog tényleg alakulni a néppárt, mely még nincs szervezve. Legutóbb ifj. Majláth György grófot, volt esztergomi főispánt kérték fel annak szervezésére, a ki a vezetést el nem fogadta ugyan, de oda nyilatkozott, hogy a legközelebbi képviselőválasztások alkalmával szívesen fellép néppárti programmal.

Ellenzéki győzelmek.

Legujabban az ellenzéknek s különösen a néppártnak a törvényhatósági bizottsági tagok választásánál kivívott győzelmeiről a következő tényeket közölhetjük:

Pestmegyében, Fóthon, a legnagyobb küzdelem után a kormánypárt csufos vereséget szenvedett, a mennyiben a két betöltendő tagsági helyre egy ellenzéki és egy néppárti jelölt, még pedig 90 szavazat ellenében 139—155 szavazattal lettek megválasztva.

Félegyházán a választás a függetlenségi párt fényes győzelmével végződött, a mennyiben valamennyi megválasztott a függetlenségi párt hive.

Hatvanban a kormánypárt erőlködéseivel szemben, a függetlenségi párt juttatta győzelemhez jelöltjeit.

Trencsénmegyében, a ribényi kerületben, a kormánypárt kétségbeesett eszközei és fogásai daczára, a néppárt jelöltje 23 szavazat ellen 98 szavazattal fényesen győzött.

Mosonvármegyében a választások a néppárt győzelmével végződtek. 43 bizottsági tag közül megválasztott 35 néppárti, köztük 12 plébános, 1 ferenczrendi és 2 cizsiterczita szerzetes. A választások különös érdeklődés mellett nagy izgalommal folytak le. Az összes hitbizományi uradalmak a néppárt mellett foglaltak állást és elősegítették annak győzelmét; fogataikat is a néppárt rendelkezésére bocsátották. A választók mindenütt községenként, plébánosaik vezetése alatt, a néppártot éljenezve vonultak szavazni.

Temesmegyében a néppártnak si-

került két főemberét: Blaskovics theol. tanárt és Kraushaar nyugalmazott tanítót, a parasztegyesület titkárait beválasztani.

Szepességben a választások nagy érdeklődés mellett olyan hullámokat vertek, mintha képviselőválasztás lett volna. Az eredmény a kormány veresége, amennyiben a néppártiak Márkusfalva, Sümeg és Pálinkafalvát teljesen elhódították.

Lapszemle.

Budapest, 1895. nov. 13.

A »Magyar Állam.« »Apponyi Albertről« ezeket írja:

Apponyi Albert grófé az érdem, hogy e mesterségesen elmagyarázott kiegyezési politikának, a nemzet akarata, a haza és mindnyájunk közjára szerint való helyes értelmezését megadja s ezzel megteremtse az egészséges magyar gazdasági politikát.

Midőn tehát Apponyi Albert gróf urat örömmel üdvözljük a nemzet gazdasági függetlenségeért küzdők vezéréként, kérjük őt, hogy soha, soha sem az ellenzéken, sem a hatalmon ez eszméket többé magától el ne utasítsa!

A »Hazánk.« »Üzlet és összeférhetlenség« czim alatt azon alkalomból, hogy a belügyminiszter Boncza Miklós kormánypárti képviselőt »Anyakönyvi közlemények« cz. műhivatalos kiadásával megbizta, következőleg ír: első pillanatra ez az egész manipuláció egy kormánypárti képviselőnek nyújtott s meglehetősen tekintélyes vagyoni előnynek tűnik fel, miután pedig az élelmes embereknek ama bizonyos husos fazekak körül meglehetősen vidáman telik életük, nagyobb fontosságot nem tulajdonítottak ennek az egész esetnek, mint azt, hogy a kormány honorál, még pedig meglehetősen zsiros konczczal egy jeles közbeszólót, a többi szaklapokat pedig jogosult igényeikben háttérbe szorítván, azoknak sem szerkesztője, sem kiadója nincs abban a helyzetben, hogy — parlamenti kifejezés szerint — »szerencsés legyen a szabadelvű párt kötelékébe tartozhatni.« S végül ezen megbiztatást a képviselői mandátummal összeférhetlennek tartja.

Az »Egyetértés.« »A költségvetési vitá«-ról cikkezik és azt írja: a szabadelvű párt az-

zal a mélységes cinizmussal kíséri a most folyó költségvetési vitát, mely e pártnak és idők óta egyik legjellemzőbb tulajdonságát alkotja. Semmibe se veszi az ellenzéki támadásokat, annál kevésbé méltányolja e támadások alaposságát és benső igazságát. A párturalom hagyományos gyarlóságát semmi se jellemzi jobban, mint az a cinikus magatartás, melyet a mi parlamentünk többsége tanúsít a kormány ellen folyó alkotmányos küzdelemmel szemben.

A »Magyar Hírlap« »A nemzeti kultura napszámosságai«-nak nevezi a tanárokat, és azt a memorándumot tárgyalja, melyet ma nyújtanak át ünnepélyesen. E memorándum szerkesztésére az birta a tanárokat, mert a rangosztályba sorozások folytán nem találják meg igazi helyüket sem erkölcsi sem pedig anyagi szempontból véve. Ezen hátrányok megszüntetését kéri tehát most illetékes helyen, mely ebbeli követelményük mindenütt általános és rokonszenves fogadtatásra számíthat.

A »Budapesti Hírlap« »Nemzeti és agrárpolitika« czim alatt a következőket írja: a magyar föld érdekeinek felkarolása nélkül nincsen, mert nem lehet nemzeti politika Magyarországon és igazuk van azoknak kik azt állítják, hogy a magyar parlamenti élet sivársága nem kis mértékben onnan ered, mert a törvényhozás elzárkózik, vagy tehetetlenül áll szemben azokkal a föladatakkal, melyeket a haladó idők vetnek elébe.

A »Nemzeti Ujság« »Hazafiság« czim alatti cikkét így vezeti be; szózatot hallottunk Kassáról, menyörgéshez hasonlót. Megrendítő ereje mindenkit meghatott, azokat is, kik jelen voltak és a távollevőket egyaránt. A nemzeti párthoz intéztetett és valamennyi honpolgárnak lelkébe hatott. Apponyi hivei lelkesedtek, barátai buzditást, ellenségei félelmet éreztek. Mert immár valóban tudja mindenki, hogy Apponyi nagy háborút indított mindazok ellen, kik a Bánffy-kormányval tartanak és a szabadelvű párt politikai rendszerét támogatják. Nem egy elszigetelt tény a kassai beszéd, hanem kezdete egy nagy mozgalomnak, mely folytatást talál mindenütt az országban, hol becsületes hazafiak laknak, kik Magyarországot meg akarják tartani a magyaroknak, s a szabadságot e hon polgárainak.

A »Nemzet.« »Válságos napok« czimű cikke az európai bonyodalmakról így ír: ész nélkül való rettegés kerítette hatalmába az európai tőzsdéket és ha a multheti tőzsdelap árfolyamait a maiakkal összehasonlítjuk, a számok milliók és milliók elpusztulásáról beszélnek.

imádkozott, mint egy ártatlan gyermek. Elismerete, hogy bünt, nagy bünt követett el, midőn az erdészt leterítette, megfosztván egy család életfentartójától; de a saját családját is szerencsétlenségbe döntötte. Most már csak arra kérte az Istent, bocsássa meg bűnét és óvja meg családját minden bajtól. Majd ha kiszabadul, mint becsületes ember fogja megkeresni a maga és családja kenyerét.

Ami pedig őt magát illeti, őrzőangyalára bízta magát. Sokszor tapasztalta, minden könnyelműsége mellett is, őrangyala védő karját. Hisz ki is lehetne ott a magányos czellában az ő vigasztalója, lakótársa, mint őrző anyyala. Igaz, hogy nem látja őt; de lélekben megértik egymást.

Eddig úgy élt, mint a madár a szabadban, vagy jobban mondva, mint a vad az erdőben. Nem volt ő gonosztévő, nem rabolt; a gyilkosságot is csak azért követte el, mert meg akarta mutatni, hogy ő ügyesebb a főerdésznél; dolgozni, nem igen dolgozott, de nem volt lusta ember; nem káromkodott, de nem is szokott imádkozni. Nem voltak nagy igényei, csak éppen annyit akart szerezni, a mivel családját fenntarthatja.

Az erdő vadjait azonban úgy tekintette, mint olyat, mely — mivel szabadon nő és felnevelése semmibe sem kerül — senkié, illetőleg azé, ki azt elejti. Nem volt ő romlott ember, hanem inkább vadász szenvedélyének rabja. A mint a vadász-puskára esett tekintete, mindjárt más ember lett belőle; feltámadt benne a vadász szenvedély. Tudott is a puská-

val banni! Czélt nem tévesztett soha; pedig nem is tanulta. Midőn először kezébe vette a puskát oly biztosan lött, mintha már régen gyakorolta volna. Úgy állott a fegyver a kezében, mintha hozzánőtt volna.

Apja csősz volt s így neki is alkalma nyílt apja oldala mellett szenvedélyét kielégíteni. De apja halála után megszűnt e jussa. Hogy ő mért nem állott be az uradalom szolgálatába, nem tudni; de valószínű, hogy nem ő rajta mult. De azért a vadász szenvedély dult keblében. Addig azonban tartózkodott a veszedelmesebb expedícióktól, míg szomszédjában társat nem kapott. Ketten aztán úgy beleverték magokat az erdőbe, mintha az övük lett volna.

Soha nem jutott eszébe, hogy még baj, szerencsétlenség érheti, annyira könnyelmű és vakmerő vala; sőt jobban mondva, szenvedélye úgy vitte hegyről-hegyre, mint a madarat szárnyai. Nem ismert akadályt; nem kerülte a fáradságokat. Mennél veszélyesebb utakon járt, annál jobban érezte magát. Szóval a vadász-szenvedély uralkodott egész valóján.

Nem is sejtette, hogy az uradalmi erdészségnek tudomása van az ő műveleiről; de ha tudta volna is, hogy elfogatására törnek, még akkor sem rettent volna vissza vakmerő, de már egészen megszokott manipulációjától. Pedig hiába! mihelyt ki volt vetve reá a háló, előbb-utóbb hurokra kellett kerülnie.

Ott aztán a vasajtó mögött elmélkedhetett arról, hogy hiába való volt minden ügyessége és vakmerősége. Igaz, hogy az orvvadászat

miatti büntetést könnyen kiheverte volna; de az emberölésért 15 esztendő kapott.

És ez nagy sor vala!

Igaz az is, hogy féktelen vadász természetét másképp sohasem fékezték volna. Prédikálhatott volna neki a pap, a mennyit akart volna az erdő tilalmazásáról; kérhette volna felesége akár mennyit, nem hallgatott volna azokra. Sehol sem érezte magát oly jól, mint az erdőben, a vadak közelében.

S mindamellét a börtönben mindjárt az első napon megtört. Nem is csoda; hisz alig lehetett képzelni rá nézve nagyobb csapást, mint elzárva lenni az erdőtől, sőt még a levegőjét is alig szívhatta a börtönben. Nem csoda, hogy megtört ellentálló ereje. Vegyétek ki a vízből a halat és vége életének; tegyétek a sást kalitkába, megszűnt hatalmas lenni, mert nem szállhat a hegycsucok legmagasabb pontjára. Úgy volt Hadka Jóska a börtönben.

Hozzájárult, hogy börtönbüntetése oly napon történt t. i. október 15-én, a mikor ő ott-hon felesége és kis leányának nevenapját szokta megülni. Ez volt élete legnevezetesebb napja, mióta családot alapított.

És most kénytelen távol lenni tőlük. Nem kedveskedhetik feleségének holmi apró ajándékokkal, nem az enivaló kedves leányának. Nem vehet részt a legszebb családi ünnepben. De azért lélekben velük van. Igaz, hogy inkább aggodalom, mint öröm és vigság szállta meg kebelét.

Ki tudja, mit csinálnak kedvesei? Gon-

Sal Ferencz polgármester jubileuma.

Sal Ferencz kir. tanácsos 20 éves polgármesterségének megünneplésére fáradhatlan buzgalommal készül Mezey Mihály elnöklété alatt a kiküldött szűkebb körű bizottság. Tegnap d. u. 5 órakor ismét ülésre jöttek össze a bizottság tagjai a Polgári körben.

Jelen voltak: Mezey Mihály elnök, Sipos Orbán, Ullmann Izidor, Hegedüs Géza, Láng József, Bertsey György, Géczy Lajos, Farkas Izidor, Stark Gyula, Kékus Vidor, Fetser Antal, Czegléd Sándor, Hoványi Géza, Ehrlich Mór.

Mezey Mihály elnök jelenti, hogy a polgárság által aláírt üdvözlés bekötési tábláját Schmiedt Gyula jeles könyvkötő igen díszesen elkészítette.

Ezután elfogadták a Sipos Orbán kir. tanfelügyelő által fogalmazott meglepően szép üdvözlést.

A polgárság üdvözlését a tisztviselők albumának átnyújtása után az összpolgárság nevében Mezey Mihály fogja átnyújtani az ünnepeltnek, a közgyűlési teremben, s aztán egy más teremben lesznek a tisztelgések.

Megállapodott a bizottság arra nézve, hogy kiket kér fel a beszédek tartására a díszgyűlésen.

Helyeslőleg fogadták, hogy a rendező-bizottság nevében elnök a következő kérelmet bocsátotta ki:

Kérelem!

Nagyságos Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármesternek 20 éves szolgálati jubileuma alkalmából 1895. évi november hó 17-ik napján az egész város ünnepelni fog; a város törvényhatósági bizottsága d. e. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, e gyűlés után a hatóságok, testületek és egyesületek tisztelegnek, d. u. 1 órakor a Fekete Sas nagytermében díszbéd rendeztetik, és este fél 6 órakor 500 fáklya kísérettel nagy szerenáddal adják az ünnepeltnek, melyet ő a Fekete Sas vendéglő erkélyén fogadni.

A város általános ünnepe lesz e nap, melynek külső fénye emelése indokából azon kérelemmel fordulunk az összes lakossághoz, hogy az ünnepély napján, 1895. november hó 17-én *házaikat lobogó díszszel* ellátni sziveskedjenek: azon utcák lakóit pedig, melyen az esteli fáklyásmenet átvonul, illetőleg a melyen az ünnepelt lakásáról a Fekete Sas szállodához s onnan haza kocsizik, tisztelettel felkérjük, hogy házaik ablakait (nevezetesen: a Barátok-utca, Fő-utca, Bémer-tér és Szent-László-térre nyíló ablakokat) az ünnepély estéjén 1/4 6 órától — 1/4 8 óráig tartó idő alatt kivilágítani sziveskedjenek.

Kelt Nagyváradon, 1895. évi november hó 11-én.

Az ünnepélyt rendező bizottság nevében:

Mezey Mihály,
elnök.

A bizottság a rend fenntartása végett külön-külön megalakította a csoport rendezőket, mint albizottságokat, akik az ünnepély egyes részeinél felügyelnek. Ezek a következők:

A városi közgyűlés és tisztelgések vezetésére:

Elnök: Sipos Orbán. Tagok: Beczkay Lajos, Bozóky Béla, Czegléd Sándor, Dr. Friedländer Samuel, Kunyhossy János, Lévy Zsigmond, Milibák József, Mihelffy Adolf, Molnár Lajos, Dr. Sarkadi Lajos, Szokoly Tamás, Dr. Radó Ignác, Dr. Várady Zsigmond, Weidlich István.

A díszbéd és női karzat rendezéséhez:

Elnök: Stark Gyula. Tagok: Diósy Soma, Holósy Jenő, Jelinek Ferencz, N. Juszt Károly, Réz Mihály, Rejt Ignác, ifj. Tóth Ferencz, Weingartner Andor.

A szerenádd és fáklyásmenet rendezéséhez:

Elnökök: Belezny Antal, Bertsey György, Busch Dávid, Hegedüs Géza. Tagok: Bozóky Kálmán, Élő János, Dr. Ehrlich Ignác, Farkas László, Fekete Sándor, Kádár János, Kaczián Károly, Karger Sándor, Dr. Markus László, Müller Salamon, Nozák Rudolf, Réz Mihály, Óvári Lajos, Rees L. Emil, Ujvári Vilmos, Vlár Ágoston, Walldmann Lajos, a jogakadémiai ifjuság, a tűzoltó-egylet tisztjei.

A szerenádd s fáklyásmenet ideje alatt a Fekete Sas szálloda szobáiban rendezők:

Elnök: Hoványi Géza. Tagok: Dr. Gyémánt Jenő, Láng József, Lovassy Andor, Fetser Antal, Fleischacker Gyula, Kékuss Vidor, Moess Károly, Nyíry György, Pallay Lajos, Várady Mór.

Végül még több részletet beszéltek meg, a melyeket azonban még nem hozhatunk nyilvánosságra, de nagyban hozzá fognak járulni az ünnepély fényéhez.

A nagy közönség tájékoztatására a következőket bocsátotta ki:

A Sal Ferencz polgármester 20 éves jubileumi ünnepelését rendező kiküldött végrehajtó-bizottság nevében a következőket teszem közzhírré:

1. Az egész ünnepély részletes programja az e héten szombaton megjelenő lapokban fog közöltetni.

2. A polgárság által teendő árvaházi alapgyűjtő iverit kezelő urakat felkérem, hogy azon iverket e hó 15-ik napján délig hozzám eljuttassák.

3. A vasárnapi díszbédhez részvételi jegyek csak szombat estig adhatnak ki, — ez okból a részt venni szándékozókat kérem, hogy jegyeiket szombaton estig mulhatalanul váltsák meg. Ily jegyek szerezhetők: A bihari kaszinó, a polgári kör, a kereskedelmi csarnokban és a rendező bizottsági tagoknál.

4. A díszbéd alkalmával a karzat hölgyközönség részére megnyitattik. — Belépti jegyek nálam megszerezhetők. A karzatra csak korlátozott számmal bocsátható a közönség, ez okból sziveskedjenek a hölgyek jegyeik átvétele iránt sürgősen intézkedni.

5. Miután több hatóság, intézet és egyesület kifejezte szándékát az iránt, hogy az ünnepelt polgármester előtt az ünnepély napján tisztelegni óhajt — ez okból bizottságunk intézkedett a tisztelgő küldöttségek beosztása s elhelyezése iránt. A tisztelgők sorrendje a vasárnap megjelenő hírlapokban fog közzétettni. Felkérem mindazon egyházak, hatóságok, testületek és egyletek, melyek a tisztelgésben részt venni óhajtanak, hogy a küldöttség számát s annak tagjait f. hó 16-ik napján délig tudomásomra juttatni sziveskedjenek. A tisztelgés a városházán délelőtt 11 órakor a törvényhatósági közgyűlés befejezése után fog megtörténni. A helyiség szűk volta miatt kérjük a küldöttségeket lehetőleg 3—5 tagból alakítani. Egy-egy küldöttségre 5 percnél több idő nem fog jutni.

A közgyűlésen és ezt követő tisztelgésen részt vevők kéretnek diszmagyar — vagy fekete szalon ruhában megjelenni.

7. A vasárnap este rendezendő szerenádd és fáklyásmenethez a nagy rendező bizottság tagjai, az énekkar tagjai, a fáklya vivők d. u. 5 órakor a városi mérnöki hivatal udvarán gyülekeznek.

8. Fáklya utalványok Bertsey György, Ertsey Péter és Kiss Károly uraknál kaphatók. Az udvarra csak jelvényvel vagy fáklya-utalvánnyal ellátottak bocsáthatnak be.

9. A rendezés egyes osztályaihoz beosztott urak a megjelenés ideje és helyéről külön értesítést nyernek.

Nagyvárad, 1895. nov. 13.

a végrehajtó-bizottság nevében

Mezey Mihály,
elnök.

A vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartandó rendkívüli városi közgyűlésre Rácz Mihály főjegyző a városi tanács nevében — mint már említettük — meghívta dr. Schlauch Lőrincz l. sz. bíbornok püspököt, Pável Mihály gör. kath. püspököt, a latin szertartású és gör. kath. Káptalant, báró Dörny Józsefet. Nagyvárad volt főispánját és Tisza Kálmán országgyűlési képviselőt.

A meghívó a következő:

Sal Ferencz kir. tanácsos, városunk érdemes polgármestere husz éves szolgálati jubileumának megünneplésére céljából Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a f. évi november hó 17-én d. e. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Midőn erről (Czim) tisztelettel értesítjük, van szerencsénk felkérni, hogy ezen ünnepélyünket becses részvételével megtisztelni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1895. nov. 11.

A városi tanács nevében

Rácz Mihály,
főjegyző.

NAPTÁR.

— November 14. —

Csütörtök. Róm. kath. Jukund pk. Prot. Jukund. Gör. kel. Aczindim. Izr. 27.

Nap két 6 óra 47 p., nyug 4 óra 10 p. Hold kelte 3 óra 53 p., nyug 2 óra 23 p.

Novemb. 17. Rendkívüli városi közgyűlés a polgármester jubileuma alkalmából.

19. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet Erzsébet táncestélye a Fekete Sas termében.

23. A Berettyó-társulat közgyűlése d. e. 10-kor.

23. A nváradai zenekedvelők estélye a Zöldfában

30. A jogakadémia ifjuság táncestélye.

30. Jogász táncestély.

Decz. 8. A kamara kültagjainak választása.

Lepsényi Miklós fogadtatása.

— A százas bizottság intézkedései. —

A százas bizottság e hó 10-én vasárnap délután tartott újabbán ülést. Oly imponzans, mint ez a legutóbbi ülés, még nem volt egy sem. A terem zsumfolva volt, a bizottság teljes számban együtt volt. Becsey alelnök megnyitotta az ülést, amely után titkár egyenkint előadta a tárgysorozatot. A Széchenyi-téren nov. 17-én megtartandó gyűlést nagy lelkesedéssel hagyták helyben, a megnyitás óráját pontban 2 órára tűzték ki. Titkár ezután felhívta a bizottságot, ajánljon saját kebeléből valakit a nagygyűlésnek, aki a bizottság részéről fog Lepsényihez beszédet intézni. Nagy lelkesedéssel bízták meg Biró Zoltánt a beszéd megtartásával. Titkár ezután bemutatta az elkészült bankett-jegyeket. A helyszínen azonnal 225 jegy kelt el. A jegyek naponta átvehetők a titkári hivatalnál.

Az ülés folyamán zugó éljenek között számolt be a titkár, szegedi utjának eredményéről. Elmondta a fogházban történt rövid egy órai látogatásának eredményét. Kijelentette, hogy Lepsényi üdvözlő testvéreit, jelen lesz a banketten. Azután felolvasta egy levelét, melyet a bizottsághoz intézett, most már személyesen kézbesítve, miután a titkárság levelei nem jutottak kezeihez. A levél felolvasása után mintegy öt percig senki sem tudott szóhoz jutni. Kitérő éljenek fogadták Lepsényi sorait.

Az éljenzés lecsillapulta után bejelentette a titkár, hogy a budapesti kath. legényegylet szintén csatlakozott a bizottsághoz. Eljenzéssel fogadták.

Ezután a könyvkötői szakértő bemutatta az album-lap rajzát. Az album a hét folyamán már munka alá került. Elhatározták, hogy e hó 20-ától fogva, közszemlére lesz kitéve Oberbauer A. utódai egyházi szerkeskedés vázlat-utcai üzletének kirakatában, egész december hó elsejéig, ahol mindenki megsejlelheti.

Az album lapjait egy lelkes költemény Maróthy Jánostól és egy üdvözlő felirat fogja betölteni, a jelentkezett rendező bizottság összes tagjainak arany betűvel nyomott névsorával.

Az albumra a helyszínen azonnal megindult az adakozás.

Az ülést ezután elnök feloszlatta. A legközelebbi gyűlést november 17-én fogják megtartani.

Az album költségeire adakozásokat elfogad Gelsei Biró Zoltán titkár (VIII., Práter-utca 44. szám.)

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,

Souneuwirth-féle bazárban Fő-utca,

Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,

Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,

Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-placz,

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Reich Antal kereskedése Nagy-Füldő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiac.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* Ülések a vármegyén. Biharvármegye székházában a napokban sűrűn fognak ülésezni a különböző bizottságok. A mezőrendőri bizottság november 14-én, a fegyelmi választmány 18-án és a jegyző nyugdíj-bizottság 16-án tartják üléseiket, mindhárom délelőtt 10 órakor.

* **Megzaklatott háztulajdonosok.** A nyár derekán egyik városi közgyűlésen dr. Berkovits Ferenc bizottsági tag felszólalt azért, mivel zöld futóval betüzetett udvarát kertnek minősítette a mérnöki hivatal s e szerint vetette ki a vízdiát. A közgyűlés elhatározta, hogy az udvarok locsolásáért vízdiát annál inkább sem jár, mert a miniszter által jóváhagyott vízvezetési szabályrendelet sem ösmer ilyet, hanem csak a kertek után járó vízdiáról szól. Daczára e határozatnak, az udvar locsolására alkalmas csapok után, még ha nem is használják locsolásra, kivetik a hány négyszög méter az udvar a kertekre vonatkozó vízdiát. Naponta merülnek fel e miatt panaszok s az így megzaklatott háztulajdonosoknak sok felesleges időpazarlást okoz a közgyűlési határozat, illetve szabályrendelet be nem tartása, a mérnöki hivatalnak pedig sok felesleges munkát csinál. Ajánljuk a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmébe.

* **Nagyváradról elköltözött hivatal.** Blum Gyula kir. főmérnök, a VI. országos közuti kerület felügyelője, kinek hatásköre alá tartoznak a nagyvárad és biharmegyei közutak, tudatja a városi hatósággal, hogy ideiglenes székhelyén, Szegeden működését megkezdette.

* **A régi 20 és 4 krajczárosok végnapjai.** A belügyminiszter kellő közhírrététel végett tudatta a törvényhatóságokkal, hogy az ausztriai értékű 20 kros ezüst váltópénz, valamint a 4 kros réz váltópénz az állampénztáraknál és hivataloknál már csak folyó évi december 31-ig fogadtatnak el s az után sem név-, sem anyagértékükben többé el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

* **Három napig temetetlen.** Az állami anyakönyvvezetés bajai, mizeriái hamarabb kitűntek, mint gondolták azok a tulliberálisok, a kik ettől várták minden rossz megszűnését a nemzetiségi kérdéstől kezdve a jégverésig. Az országban itt is ott is felhangzik a panasz az anyakönyvvezetés hibái, hátrányai ellen; a lakosságnak rendkívül sok baja van a formások miatt. Most Bihar községből olyan dolgot irnak, amely eléggé illusztrálja az új »áldásos« helyzetet, a mit elértünk a hazaboldogító reformokkal. Szabó Ferencné, szül. Sepsí Eszter fiatal asszony szivburoklobban hétfőn este meghalt. Hozzá tartozói annak rendje szerint jelentették a halálesetet a halottkémnek, aki a halotti bizonyítványt ki is állította, azonban a rendes időben nem temethették el, azon egyszerű okból, mert az anyakönyvvezető: Szőke József községi jegyző elutazott a községből s így nem volt aki bevezesse a halálesetet az anyakönyvbe. A holttestet még tegnap, tehát a halálozás után harmadik napon sem temethették el. Végre az elhalt szegény asszony egyik rokona tegnap délután bent járt Biharmegye alispánjánál, hogy engedélyt kérjen a holttest eltemetetésére. Bihar község is azok közzé a számtalan községek közzé tartozik, ahol még a protestáns hívek se fogadták örömmel a liberális reformokat, de alig egy hónapi tapasztalat után már éppenséggel ellene vannak.

* **Kedvezményezett szalámigyár.** Az új földmivelésügyi miniszter első munkája úgy látszik nem egészen liberális, a mennyiben kedvezményes, kivételes helyett teremt egyik iparüzletnek a másikkal szemben. A törvényhatóságokhoz érkezett leírata szerint ugyanis megengedte a földmiv. miniszter Perlesz József és társa budapesti szalámigyáros cégnek, f. hó 10-től 1896. évi márczius 15-ig Magyarország egész területéről tehát a sertésveszszel, orbánczszal, száj- és körömfájással fertőzött s e miatt zár alá vett községekből is azonnali leülés és feldolgozás végett egészséges hizott sertéseket vasuton Budapestre, illetve innen lófogatu kocsiokon Ferencz- városban levő gyártelepére szállit-hasson.

* **Choleras helyek.** A magyar kir. belügyminiszterium utasítására a városi kapitányi hivatal rendeletben keresi meg az összes szálloda tulajdonosokat azon czélből, hogy a Galiczia tartomány Tarnopol és Tremboda terü-

leteiről érkező utasokat azonnal jelentsék be az orvos-rendőri hivatalnál, mivel nevezett helyeken a cholera nagy mértékben elterjedt. Rendelet szerint a Tarnopol és Trembovlából jövő utasokat 5 napig megfigyelő zár alatt tartják, podgyászait és ruháikat pedig az 1894. évi IX. t.-cz. IV. és V. §-ában foglalt elbánásban részesítik.

* **Egyenlőség.** A felvidéken a panszlavizmus ürügye alatt a pénzügyigazgatóságok a keresztény korcsmárosoktól — néppárti gyanu miatt — az italmérési engedélyeket elvonják, úgy, hogy ma-holnap jogszokássá lesz, hogy felvidéki korcsmáros csak zsidó lehet. Így történt Liptó megyében, Szielnicz, Csernova és Rózsahely községekben, Turócz megyében, Mosócson stb. Legfeltűnőbb eset azonban Rózsahely történt, hol Schwáb Ferencz keresztény kereskedőtől az italmérési engedélyt elvonták, ki megélni nem tudván, kiköltözött és boltját Kohn Józsefnek engedte át. Ez utóbbi még nem is foglalta el a boltot, már bir oly tág értelmű italmérési engedéllyel, hogy boltjában megvásárolt bor s egyéb szeszes italok az utcán át is kivihetők.

* **Választási mozgalmak V.-Velenczén.** Biztos forrásból vesszük az értesítést, hogy a várad-velencei Népkör legközelebb megtartja közgyűlését, hogy ujonnan szervezkedve, a bekövetkező városi képviselő választásoknál egyesek aspiratióival szemben állást foglaljon. — Valóban ideje volna, hogy ezen városrésznél élére oly egyének álljanak, kik — választóik érdekeit szivükön hordva — tehetségeik és összeköttetések folytán e városrésznél bajain segítsenek s egyáltalán a városrész érdekeit hathatósabban előmozdítsák.

* **Meglopott ruhakereskedő.** Nagypiacz-tér 64. szám alatt van Pollák István ruhakereskedő üzlete. Ő is, mint kollégái, hódol annak a jó (?) szokásnak, hogy üzlete elejét tele akasztja mindenféle ruhaneművel. Tegnap is így tett, azonban nagy esodálkozására az az eset történt, ami még vele soha, hogy a kiakasztott árukból valaki egy értékes fekete posztó nadrágot fizetés és minden bejelentés nélkül elszállított.

* **Két és fél éves gyilkos.** Boros Mihály családjában Debreczenben történt e tragédia. A szegény asszony reggel korán kiment a piacra. Két apró gyermekére, a kis Mihályra és a két és fél éves Józsira bizta a négy hónapos csecsemőjét, a ki a bölesöbél nézdegélte a plafont. Mig az anya odajárt, a bölesöbéli családtag türelmetlenül kezdett és visitott. A két és fél éves Józsi gyerek oda mászott melléje és szeretettel gagyogván a kis testvéreknek, csöpp eszével elgondolva, hogy olyankor mikor a pólyás testvérke ribilliót szokott csinálni, az anyja mindég enni ad neki, mire elhallgat. Hát ő is ad neki enni. A kenyér ott volt az asztalon. A csöpp gondviselő megtépte a kenyérbelet és a mi kis markában elfér odavitte a pólyás testvéreknek és elkezdte — tömni. Az etetés aztán addig tartott, amíg a csecsemő végképen elhallgatott. Ugy elaludt a szegény kicsike, hogy egy hangot sem adott többé. Aztán a kis gondviselő tovább játszott. Az édes anya haza jövén halva találta kis csecsemőjét.

* **Trefás csavargó.** Tarczali József harsányi illetőségű csavargó napszámos kedden este a czirkusz feljárománál azt az ostoba trefát engedte meg magának, hogy a nők ruháját összefogva késsel elvágta, minek következtében, a körülálló csavargók nagy mulatságára, a ruhákon egy hatalmas kerek lyuk keletkezett. A csavargó most a rendőrség bürtönében busúl az elvesztett szabadság után.

* **Csödmegnyitás.** A nagyvárad kir. törvényszék részéről Adler és Feuer nagyvárad kereskedő ellen, csödbiztosul Kurovsky Ferencz törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Kiss Dénes, helyettesül dr. Barta Béla ügyvédek nevezettek ki. Bejelentési határidő december 21.

* **A koldusok és az anyakönyvvezetők.** A fővárosi templomok ajtónál, a házalásból kiüregedett koldusok, a kik különös ünnepélyes rekviekek s fényesebb esküvők alkalmával mindig teljes számban szoktak a templomok kapujában állni, elköltözködnek régi állomásaikról az anyakönyvvezetői hivatalok elé. Néhány nap óta egy-egy házasságkötésnél annyi a koldus, hogy a násznép alig fér be tőlük a kapun. Az anyakönyvvezetők ugyan mindenütt kiadták a rendeletet a hivatalnál alkalmazott fővárosi szolgáltnak, hogy a kéregetőket kergessék el, de ezek nem igen félnek a szolgáltnak, mikor azok még csak nem is rendőrök.

* **Megtért haldokló.** Székesfehérvárról meghatározó esetről értesítik lapunkat. Zsedély Mihály törvényszéki irnok már évek óta elvált törvényes nejétől és ugyanazon alkalommal a katolikus vallásról a reformátusra tért át. Nemrégiben betegeskedni kezdett és ezen idő óta folyton lelkiismereti furdalásai voltak a miatt, hogy hitétől és családjától könnyelműen megvált. Állapota folyton súlyosbodott, míg végre ahhoz a ponthoz ért, a honnan csak a halálba nyílik kilátás. Zsedély ekkor arra az elhatározásra jutott, hogy visszatér a katolikus egyház kebelébe és kibékül a családjával. Ezt az óhaját közölte is az öt vigasztaló Gremperger István apát-plébánossal, a ki két tanu jelenlétében újból felvette őt a katolikus egyház hívei közé és egyuttal ellátta a halotti szentségekkel. Azután elhivatták a családját is, melylyel a szegény szintén kibékült. A haldokló embert most már szomorodó neje és gyermekei ápolják.

* **Helyettes völegény.** A nép sok helyütt úgy fogja fel az u. n. polgári házasságnak ceremóniáját, hogy oda helyettest is küldhet. Bizonyítja a következő eset, mely a »Szentesi Lap« szerint egy alföldi községben történt. Több ünneplő ruhába öltözött egyén és egy menyasszony jelent meg a polgári anyakönyvvezetői irodában házasságkötés czéljából. A polgári anyakönyvvezető magára venév hivatalos spitz bernát övét, megkezdte a bejegyzést a házassági anyakönyvbe.

— A völegény neve?
— Tóth László! — felelé egy éltés jöképü magyar atyafi.

— Maga a völegény? — kérdé gyanusan a polgári anyakönyvvezető.

— Nem kérem alásan — mondá az atyafi — én az apja vagyok. *A fiam künn van kukoricza szárat vágni. Ő most nem ér rá.* De hát majd bejön vasárnap oszt akkor aláírja a paksamétáját.

* **Ismét kutya hecsez.** Nagy riadalmat okozott tegnap délután a Fő-utcán egy nagy fekete kutya. Ugyanis nagy ugatással neki ment egy kis pinesinek és össze-vissza cibálta. A pinesi erre félelmetes visitással rohant keresztül a Bazár-szoroson, úgy hogy a közeli üzletekből mindenki kiszaladt. Mi történt volna, ha a kutya veszett? Nem gondol erre a rendőrkapitány, hogy a szájkosarat még mindig fölöslegesnek tartja?!

* **Mi a rossz?** Egy amerikai lap a következőket sorolja fel, mint határozottan rossz dolgokat: Hütlén—cseléd, füstölő—kályha, csetlő—botló ló, veszekedő—asszony, üres—erszény, fecsegő—ember, tompa—borotva és végre egy előfizető, a ki nem fizet.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. október 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-18, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.	Budapest felé 2-14, 8-38, 11-37, 11-10, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 8-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Ermihályfalváról 8-10, 9-14.	Ermihályfalva felé 6-45, 4-35.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A nagyváradai hegyi választmány ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— november 13.

Nagyvárad város hegyi választmánya tegnap délután a városháza tanácstermében tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen dr. Sipos Árpád elnöklete alatt jelen voltak:

Dr. Molnár Imre, dr. Kutiák Ágoston, Szabó József, Kaczián Károly, Csobánczy Lajos, Serdült Bálint, Fűredy László, Schadeberg Béla, Jankó József, Markus János hegybíró és Bordé Ferencz jegyző.

Az első tárgyat a

Kezelőbizottság jelentése

képezte.

A szőlőtelep eddigi kezelésére nézve történt intézkedések jóváhagyattak. — Az oltványok nevezetesen 50 ezer fás, 10 ezer gyökerecske zöldséges oltvány a szőlőbirtokosok közötti szétosztásra elhatározott, a tanács által jóváhagyott árak szerint. — Apróbb ügyek elintézése után következett a

hegybíró jelentése.

melyszerint a rend, személy- és vagyónbiztonság kielégítőnek mondható. — A járványos betegségek, u. m. a vörheny és dyphthiritis két esetben fordult elő, melynek gyors elfojtása után a fellépett járvány teljesen megszűnt.

Ezután előterjesztett a rovarügyi intézet leírata a darázs elpusztítására vonatkozó utasításokról.

Ezen leirat elfogadtatott s egyszersmint meghagyták a szőlőbirtokosoknak, hogy a talált darázsfészkeket égessék el: ez által talán némileg megakadályozható lesz a darázs pusztítása.

Több kisebb kihágási ügy elintézése után a hegybíró jelentése tudomásul vétetett.

A polgármester üdvözlése.

Dr. Sipos Árpád elnök előterjeszti, hogy Nagyvárad város polgármestere e hó 17-én fogja megünnepelni közszolgálatának 20 éves évfordulóját. — Sal Ferencz egyike volt a szőlőtelepítés legnagyobb uttörőinek, indítványozza, hogy a hegyi választmány küldöttségileg adjon kifejezést szeretetének és ragaszkodásának. — Örvedetesen vették ezt tudomásul és elhatározták, hogy fél 12 órakor tisztelegnek Sal Ferencz polgármesternél s Sipos Árpád elnök üdvözlő beszédet fog tartani.

Ezek után az ülés fél 6 órakor véget ért.

IRODALOM.

Lopusny Gyula Ágost munkája: »A Szent-József-intézet multja és jelene.«

Tegnap jelentésünk kapcsán még felemlítjük, hogy szerző a könyv tulajdonjogát az intézetre ruházta át: azért a munka — még a készlet tart — az intézet előjáróságánál szereshető meg és pedig kötött példányonként 1 frt 30 kr. fűzött példányonként 1 frt áron, ha személyesen veszik át a könyvet; postai szállítás esetében 40 krral drágábban számítatik. (A diszes kiállítású munka az intézet sikerült fametszetű képével diszitve 15 ivnyi tartalomra terjed.)

E munkára felhívjuk azon családok figyelmét, melyek az intézet alapítványainál jogilag érdekeltek; nemkülönben ajánljuk azoknak, kik szívesen emlékeznek vissza az intézetben töltött éveikre.

Igazságszolgáltatás.

Hamisított takarékpénztári könyv. Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a nagyváradai kir. törvényszék büntető osztálya. Ugyanis Tomanovics Tamás azzal volt vádolva, hogy 1 frtos takarékpénztári könyvét 100 frtra hamisította s ezzel aztán Sonnenfeld Gyula nagyváradai kereskedőt megcsalta. A kir. törvényszék márkánokirat hamisítás és család büntette miatt Tomanovics Tamást egy évi börtönrre ítélte.

REGENY-CSARNOK.

Párbajhős.

Regény.

— Irta: Rostkovicz Arthur. —

7

(Folytatás.)

Az asztalnál üres lett az ő helye; hiányzott mindenünnen. Eleinte nem tudta felfogni, hogy mint lehet az, hogy az ő férje nem jó haza megölelni az ő kis feleségét, gagyogó fiacskáját. Ugy járt — kelt a házban, mint egy alvajáró, álmódzó szemében forró könnyek csillogtak, ha valamit meglátott mi férjére emlékeztette.

Oh! mily rövid út vezet a boldogságból, a legnagyobb boldogtalanságba, keserűségbe.

Ilyen az élet! Kevésnek van csak megadva a nagyobb rész a boldogságból, a legtöbbnek annál bővebben jut ki a keserűségből. Hányan keltek föl már a bántó sors csapása ellen? De ez csak egy pillanatnyi fölháborodás, mert a káromló ajk aztán elmúl, isten nevével ajkán szenved túl tovább, azt hívem hogy majd csak jobbra fordul a dolga . . . . Mások pedig megirigylik a gazdagok pompáját, s elvetve magoktól minden emberi érzést erőszakkal segitenek nyomorult helyzetükön. Azt hiszik e balgák, hogy a pénz feledtet mindent a tulajdonosával. De ilyen az ember, nem tud megbékülni sorsával soha, s talán csak akkor ment minden aljas vágytól, szenvedélytől, mikor kifáradva a sorsal való küzdelemben, nyugodni tér . . . .

Egyedüli öröme gyászos özvegyiségében fiacskája volt, ki vidám kacagásával fölverte a ház halotti esőndjét, hiszen ő még nem tudja mi az hogy árva. Ha a nő az ő tiszta szemébe tekintett, az apát látta benne, kit ő olyan nagyon, de nagyon szeretett; a fiu örökölte most az apa iránti szeretetét is. A kis fiu hizelegve simogatta anyja arcát, ha szomorú volt, s olyan szépen kérte, hogy ne sirjon, míg végre ő is sirva fakadt.

Igy élt hónapokig visszavonultan, minden idejét, fia gondozására fordítva, anélkül hogy valami változás állott volna be szomorú életében. A csapás oly keményen sújtotta, hogy az elég volt egy egész életre is.

Igy jött a tél.

A szomorú természet látása szinte jót tett a szegénynek, hiszen a virágok elhullása megegyezett az ő boldogságának elmúlásával; mint a hideg szél rázta a faleveleket, úgy az emlékezés is megbolygatta szívének elmúlt, boldog emlékeit. Majd lehullt a hó is; fehér lepellel vont a földet, a temetőt . . . .

— Milyen hideg neki ott a föld alatt! — gondolta el a hosszú esteken a kandalló lobogó tüze mellett elábrándozva s észre sem vette, hogy az óra már éjfélét ütött.

— Ez a halottak órája! . . . de ő nem félt, hiszen az ő kedvese nem jöhet fel a sírból hozzá; minden tagját lebilincselve tartja a dermedt halál.

Oh! bár jönne! Szíve melegével, árasztaná el hideg arcát, forró könnyeivel melengetné jég hideg kezét, forró szerelmével olvasztaná le a szív fagyát.

Balga gondolat! A sírok éjszakájába nem világíthat be az élet meleg sugára, nem olvaszthatja fel az örök dermedtséget a szerelem forró lehellete.

De miért is törődik az ember a megholtakkal, hiszen azok szomorú emlékezésnél egyebet egy sem adnak Avagy talán van a bánatban is öröm! . . . Meglehet . . .

Igy teltek el a napok, hetek, hónapok szomorú egyhangúságban. Az özvegy sem oly sokat sirt már; bizonyos közönyt erőltet magára úgy teteti mintha már felejtett volna, pedig még ott volt szívében a fájdalom okozó nyíl . . .

Észrevétlenül közelgett a gyászév végéhez. A régi barátok is visszahozták a házhoz lassacskán, s azt vélén, hogy eléggé kibúsulta már magát az érdekes özvegy, titkos czélzásokat tettek a jövőre.

Szegény asszony ilyenkor majdnem sirva fakadt; hiszen ő nem akar többé férjhez menni nem akarja felejteni, a szeretett halott emlékét, kit nem pótol többé senki; magával vitte az ő szívét is rideg sírjába!

A barátok azonban már annyira ostromolták kérdéseikkel, hogy elhatározta itt hagyni a várost.

Amint kitavaszkodott, kis birtokára vonult barátai elől. Rendbe hozatta a földszintes, urilakot, s be is költözött. Hamarosan megbarátkozott a pusztá magányával, mely olyan jó hatással volt fájó szívére, hogy elhatározta, hogy állandóan künn marad. Itt legalább nem háborgatta senkisé; kis fiacskája egészséges volt, mint a makk és jó fiu, ki méltán megérdemelte édes anyja nagy szeretetét. A meleg, nyári napokat künn töltötték a nagy gyümölcsös kertben, mely alatt egy fürge, tisztavízű ér csörgedezett, hátán ringatva a beléhullott faleveleket.

A vidám fiúcska pillangókat kergetett majd ha ebbe beléunt, az ér partjáról papíros hajócskákat eresztett a vízre s kacagva nézte hogy mint viszi tova a víz s a fordítónál miként forgata meg. Az anya pedig boldogan szemlélte gyermekének ártatlan kedvtelését. Lassankint beletörődött a változhatlanba, s csöpet sem vágyakozott új élet kezdése után! . . .

Nagy izgatottságban hullámszik a nép a főváros utcáin; itt — ott egy — egy éljen rikantás hangzik, valamelyik követ jelöltnek a nevét hallani, utána pedig színtegy kontra képen hatalmas abczug következik. Az esti lapokat hamarosan szétkapkodták a többi lapok is külön kiadást rendeztek nyakra-főre, hogy a kíváncsi előfizetőket kielégítsék.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Boldog Magyarország.

Hogy mivé tette a gazdaságáról híres liberális uralom Magyarországot, az megdöbbenően tárta fel Horánszky Nándor a képviselőházban a napokban elmondott beszédében. Mi egy szegény eladósodott nemzet vagyunk. Iparunk, kereskedelmünk a művelt nemzetekhez képest semmi. Mezőgazdaságunk soha mizerábilis helyzetben nem volt és adóterhünk nagyobb, mint a nagy külföldi államoké! A Horánszky által előterjesztett számok valósággal frappirozták a képviselőházat. Egy lélekre esik direkt adó Csozországban 2 frt 15 kr., Németországban 3 frt 75 kr., Ausztriában 4 frt 48 kr. Angliában 4 frt 58 kr., míg Magyarországon minden lélekre esik 7 frt 17 kr. egyenes adó. Tehát ez majdnem kétszerannyi, mint átlag véve ezekben a művelt és gazdag államokban. Egyedül Franciaország az, a melylyel e tekintetben versenyezhetünk. Hasonlóan megdöbbenő a fogyasztási adókban való példátlan előhaladásunk. Oroszországban esik minden fejre 9 frt. Németországban 13 frt 20 kr. Ausztriában 14 frt 17 kr., míg nálunk minden fejre 18 frt 45 kr. fogyasztási adó esik.

Hogy a sokkal gazdagabb és gyárilag és pénzügyileg sokkal fejlettebb Ausztria lakossága mennyivel kedvezőbb helyzetben van, az kitűnik a kevetkező összehasonlításból:

	földadó	házas	személyes adó
Ausztriában	22%	20%	10%
Magyarországon	33%	32½%	13½%

Ezek a számok igazán hangosan beszélnek. De nem is beszélnek egyenesen vádolnak. Vádolják azt a zsaroló pénzügyi garázdálkodást, mely a nép viszonyait semmibe véve a legkiméleltenebb adórendszert lépteti életbe, a mely erőszakosan és lelkiismeretlenül veszi el onnan a még meglevő vagyont, a hol találja és ezekből az összeharácsolt milliókból himet varr a saját dicsőségének emelésére.

Milyen sok tudatlanság és milyen sok indolencia kell ahhoz, hogy a politikai szélhámosoknak az a nagy mértéke még egyáltalán hívőkre talál ebben az országban.

Ez a rendszer az, a melyet Horánszky beszédje végén hatalmas vonásokban jellemzett.

Hogy egy kiélt, kipusztított nemzet csak két végre juthat ezen uton: a szolgaságra vagy a forradalomra. (M-g.)

A mezőgazdasági hitelintézet létesítésének módjáról jelent meg egy kicsi füzet Lévy Henrik tollából. Lévy a tavasz óta azon fáradozik, hogy az alföldi szociális mozgalmak megszüntetése, valamint a gazdasági válság által titított sebek orvoslása végett egy hitelintézetet létesítsen, mely nagy birtokokat kicsi parcellákra osztva, teremtené megelégtelt parasztságot s másrészt hitelnyújtással is foglalkoznék. A tavaszon Lévy még az előbbi rendszabályra fektette a fősúlyt, a mi új, eredeti és hasznos is lehetett volna. Mai füzetében ettől már jóformán eláll s megelégednék oly hitelintézettel, mely 500.000 frt alaptőkével indulna meg, főfeladatául a helyi hitelszövetkezetek alakítását ismerné el. — Az eszme helyes, a cél jó, de nem új, s erre a célra a tervezett alaptőke kevés s a Lévy-féle intézet annál kevésbé fejtene ki valamely nagyobb szabású működést, mert különben sem rendelkeznek azokkal az eszközökkel, melyek a siker biztosítékai. S azokkal az eszközökkel, melyek ma rendelkezésére állani látszanak, nagy dolgot nem fog megvalósítani, bármilyen dicséretesek is tán egyébként céljai.

Nagyváradai hetivásár.

— November 12. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. november 12-ik napján tartott vásárban eladott termésmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.10—5.90— Kétszeres buza 5.70—5.40. Rozs 5.50—5.20. Árpa 5.—4.90, Zab 5.20.—5.— Tengeri 4.—3.20 Borsó 15.— Lencse 17.— Bab 8.50. Köleskása 11.— Burgonya 2.60. Lángliszt 12.— Zsemlyelisz 11.— Fehérkenyér liszt 10.— Barnakenyér liszt 9.50 szóna fuvarral 3.40. Szalma fuvarral 1.70 Szalonna 60.— 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifa, bikk 3.—, tölgy 2.80, cser 3.30. 100 kiló marha-

hus 56.— Öntött gyertya 54.— Lámpaolaj 50.— Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 28, szilvapálinka 70, szesz 85. Egy métermázsa kő-só 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagygyu 38.—, szappan 26.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40.— új-bor 26.—, mész 90.—, kemény faszén 1.30 puha faszén —, kendermag 8.—, köles 5.00 repce 9.—, dió 18.00, mogyoró —, aszu szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 15, szalonna 62, sertéshus 56, juh-hus 36, veres hagyma 14, fog-hagyma 34, bors 1.60, paprika 1.20 barna kenyér 09. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny — 1 mm. Luczernamag —. frtig, 1 mm. Lóhere — 1 mm. Burgondi —.

Marha ártáblázat 1895. nov. 12-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 270.—, egy pár másodrendű jármás ökör 245.—, egy pár harmadrendű jármás ökör 130.—, 1 pár fejős tehén 155.—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 75.—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 65.—, 1 drb. veres borju 10.50, 1 drb. fél éves borju 22.—, 1 drb. egy éves borju 32.—, két éves borju 40.—, 1 drb. hizott sertés 56.—, 1 pár fél éves sertés 16.—, 1 pár egy éves sertés 31.—, 1 pár két éves sertés 44.—, egy drb. jó igásló 65.—, 1 pár ökörbőr 27.—, egypár tehénbőr 18.—, borjubőr 5.40, 1 pár ló bőr 8.—, 1 pár juh bőr 2.40.

Forgalmi kimutatás 1895. évi nov. hó 12-ről: Tiszta buza körülbelül 1900 hltr, kétszeres buza 800 hltr, rozs 1700 hltr, árpa 200 hltr. zab 300 hltr, tengeri 1200 hltr, burgonya 2300 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 230 drb, félhizott 340 sovány 1000, süldő 1400, malacz 2000, hizott marha 10, jármás ökör 500, fejős tehén 250, borju 100, bivaly 18, juh és bárány 260, ló 278.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. november 12.

Budapest, november 12. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv kedvező volt és szilárd irányzat mellett 15.000 q. hazai buza kelt el 2½—5 krral olcsóbb áron vásároltak.

Tiszavidéki 300 q. 82 k. 7.25 frton.

Idegen buzákból bolgár buza 75 k. 5.88 frt.

Rozs irányzata emelkedett, ára 6.40 frt.

Tengeri és árpa irányzata nyugodt és csekély forgalmu

Zab irányzata szilárd. Elkelt 100 q. 6.40 frton.

II. Határidőüzlet. Amerikában a készletek apadóban vannak, a miért ¼ centes árhanyatlást jelentett minek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 4—5 krral javultak.

Előfordult kötések: buza őszre 6.85—7.02 frt, rozs tavaszra 6.18—6.25 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.57—4.59 frton, zab őszre 6.09—6.12 frt, káposzta-repce szeptemberre 10.85—10.95 forintot.

Zárlatkor maradtak: buza őszre 7.29—7.31 frt, buza tavaszra 7.—7.01 frt, rozs tavaszra 6.39—6.41 frt, rozs tavaszra 6.24—6.43 frt, tengeri október—novemberre 6.60—6.75 frt, tengeri 1896. május—júniusra 4.61—4.62 frt, zab őszre 5.75—5.77 frt, zab tavaszra 6.11—6.13 frt, káposzta-repce szeptemberre 9.50—9.55 frt, káposzta-repce augusztus—szeptemberre 10.85—10.90 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, nov. 11 Készlet: 18.794 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 56—57 kr.; közép: 54—57 kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. november 13 án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119 —
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	—	—	—	—	123.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	—	—	—	—	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	99.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	97.75
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	138.—
Oszták járadék papirban	—	—	—	—	98.50
Oszták járadék ezüstben	—	—	—	—	98.50
Oszták járadék aranyban	—	—	—	—	119.50
Oszták korona járadék	—	—	—	—	94.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	149.—
Oszták-magyar bankrészvény	—	—	—	—	1030.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	435.—
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	—	368.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	356.50
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	960.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	59.25
London vista	—	—	—	—	121.—
Paris vista	—	—	—	—	48.—
20 márkás arany	—	—	—	—	11.81

Uj papirraktár.

Mult évben nyomdánk felállítása alkalmával az építkezés miatt nem rendelkezünk elegendő helyiséggel, így csak kizárólag nyomda-iparral foglalkoztunk; ma azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ügyfeleinknek dúsán és izlésesen felszerelt könyvnyomda mellett

papirraktárt

is berendezhettünk, a hol mindennemű irodai, iskolai és üzleti papiros szükségletét a legolcsóbban

BARMILY MENNYISÉGBEN

beszerezhetik.

Könyvnyomdánkat, mely a legujabb gépekkel és betűkkel van felszerelve, ajánljuk mindenféle munkák gyors és jutányos árban kiállítására.

Kiváló tisztelettel

Szent László-nyomda részvénytársaság

üzletvezetősége

Vidéki megrendelések a legpontosabban
eszközöltetnek.

Nagyváradon, Apáczá-utca 3. szám.